

16TH INTERNATIONAL İSTANBUL SCIENTIFIC RESEARCH CONGRESS PROCEEDINGS BOOK

JULY 04-06, 2025 | İSTANBUL, TÜRKİYE

PARTICIPATION FROM
21 DIFFERENT COUNTRIES

EDITORS:
PROF. DR. REX S. PAJENADO
PROF. DR. ŞİRİN DİLLİ

ISBN: 978-9952-8573-9-9
DOI: <https://doi.org/10.30546/19023.978-9952-8573-9-9.2025.9012>.

www.istanbulcongress.com
istanbulcongressinfo@gmail.com

16th INTERNATIONAL ISTANBUL SCIENTIFIC RESEARCH CONGRESS PROCEEDINGS BOOK

JULY 04-06, 2025

ONLINE & IN-PERSON PARTICIPATION

ZOOM & ISTANBUL, TURKIYE

CONGRESS PROCEEDINGS BOOK

EDITORS

PROF. DR. REX S. PAJENADO

PROF. DR. SIRIN DILLI

BZT AKADEMI YAYINEVİ®

PUBLISHED IN BAKU, AZERBAIJAN

TR: +90543 671 0123 AZ: +994 50 300 2920

istanbulcongressinfo@gmail.com

<https://www.istanbulcongress.com/>

All rights reserved

BZT TURAN YAYINEVİ®

BZT TURAN PUBLISHING HOUSE

Publishing Date: 14.07.2025

ISBN: 978-9952-8573-9-9

DOI: <https://doi.org/10.30546/19023.978-9952-8573-9-9.2025.9012>.

TEACHING METHODOLOGY OF THE FINE ARTS SUBJECT (IN THE CONTEXT OF THE ANALYSIS OF ASSESSMENT METHODS)

Emil Raul oğlu Ağayev

Teacher of the subject combination commission "Art and physical education" of the Azerbaijan State Pedagogical College
under the Azerbaijan State Pedagogical University
ORCID NO: 0000-0001-9354-0839

TƏSVİRİ SƏNƏT FƏNNİNİN TƏDRİSİ METODİKASI (QIYMƏTLƏNDİRİLMƏSİ ÜSULLARININ TƏHLİLİ KONTEKSTİNDƏ)

Xülasə. Orta məktəblərdə təsviri sənət fənninin tədrisi metodikasında qiymətləndirmə üsullarının rolu mühümdür. Şagirdlərin nəzəri və yaradıcı qabiliyyətlərinin müəllim tərəfindən qiymətləndirilməsi dəqiq və düzgün şəkildə aparılmalıdır. Formativ qiymətləndirmə zamanı şagirdin təsviri incəsənət fənnindən keçdiyi mövzunun və ya rəsm işinin çətinlik səviyyəsi aradan qaldırılmalıdır. Burada əsas şagirdin özünütəkmilləşdirməyi və nailiyyətlərini inkişaf etdirməyi ön plana çıxarılır. Formativ qiymətləndirmə zamanı təsviri incəsənət müəllimi düzgün şəkildə şagirdə rəy və ya istiqamət verməlidir. Rəsm işləri zamanı kompozisiya, rəng və obraz həllinin düzgün seçilməsini, nəzəri məlumatlarda səhvlərin düzgün araşdırılması şagirdlərə izah edilməlidir. Həmçinin qiymətləndirmə zamanı qrup işi tapşırıqları şagirdlərə təqdim edilməli və onlarda komanda bacarıqları inkişafdırılmalıdır. Bu məqalədə təsviri sənət fənninin tədrisi metodikasında qiymətləndirmə üsulları təhlil edilmişdir.

Açar sözlər: Təsviri sənət, qiymətləndirmə, üsul, orta məktəb, şagird

Abstract: The role of assessment methods in the teaching methodology of the fine arts subject in secondary schools is essential. The evaluation of students' theoretical knowledge and creative abilities by the teacher must be carried out accurately and appropriately. During formative assessment, any difficulties related to the topic or artwork in the fine arts subject should be addressed. The main focus here is on encouraging students to improve themselves and enhance their achievements. During formative assessment, the fine arts teacher should provide clear feedback or guidance to the student. When working on art pieces, students should be instructed on the correct selection of composition, color, and imagery solutions, as well as the proper analysis of theoretical errors. Additionally, group tasks should be assigned as part of the assessment to help students develop teamwork skills. This article analyzes assessment methods within the teaching methodology of the fine arts subject.

Keywords: Fine arts, assessment, method, secondary school, student

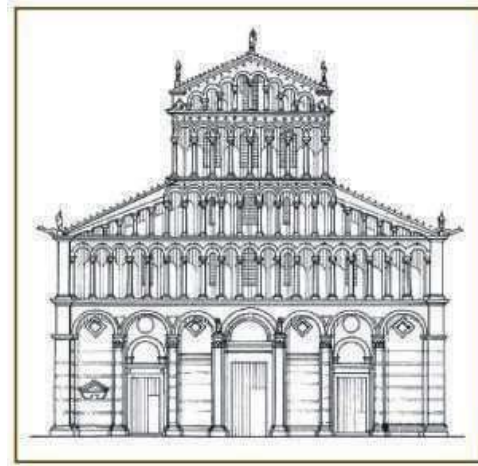
Hər bir uşağın həyatında məktəbin rolu mühümdür. Şagirdlərin yaradıcı və estetik reaksiyalarının inkişafında təsviri sənət fənninin rolu danılmazdır. Təsviri incəsənət fənninin tədrisində qiymətləndirmə tədrisin keyfiyyətini inkişaf etdirməklə bərabər, şagirdlərdə müsbət emosiyalar yaratmalıdır. Şagirdlərin yaradıcı qabiliyyətlərinin və tapşırıqlarının qiymətləndirilməsi zamanı onların nailiyyətləri xüsusilə vurğulanmalıdır.

Təsviri incəsənət fənninin tədrisi zamanı şagirdlərin qiymətləndirilməsi aşağıdakı kimi aparılmalıdır:

-Rəsm tapşırıqlarının şagirdlər tərəfindən yerinə yetirilərək qiymətləndirilməsi;

-Nəzəri məlumatların şagirdlər tərəfindən yerinə yetirilərək qiymətləndirilməsi.

VII sinif şagirdlərinə “Memarlıq üslubları” mövzunu keçəndən sonra onlara müxtəlif üslublar haqqında yaradıcı tapşırıqlar işləmək və ya memarlıq abidələrinin təsvirini işləmək qiymətləndirmədə istifadə edilə bilər. Məsələn şagirdlər roman üslubunun fərdi xüsusiyyətlərini təşəkkil formada qapı və pəncərə oyuqlarının olduğunu qeyd edəndən sonra müxtəlif memarlıq eskizləri qiymətləndirmə üçün təqdim edə bilərlər.

İLL 1. Pizan kilsəsi. İtaliya

Təsviri incəsənət fənninin tədrisində fəal təlimin rolunu qiymətləndirmədə şərh etsək, buraya şagirdlərin bilikləri, yaradıcı düşüncələri, rəsm çəkmə bacarıqları və şəxsi sosial fəaliyyətləri daxil edilməlidir. Şagirdlərin qiymətləndirməsini formativ və summativ üsullarından istifadə etməklə aparmaq olar. Təsviri incəsənət fənninin tədrisində şagirdlərin nailiyyətini yüksəltmək, irəliləyiş əldə etmək üçün formativ, tədris proqramında təlim məqsədlərinə nail olmaq üçün summativ qiymətləndirmədən istifadə edilir.

Formativ qiymətləndirmə

Təsviri incəsənət fənninin tədrisində formalaşdırıcı qiymət üsulu.

Şagirdlərin təsviri incəsənət fənninin tədrisində rəsm və yaradıcı tapşırıqlarında irəliləyişi izləmək.

Tədris fəaliyyəti zamanı verilir.

Summativ qiymətləndirmə

Təsviri incəsənət fənninin tədrisində cəmləşdirici qiymət üsulu.

Şagirdlərin təsviri incəsənət fənninin tədrisi zamanı qarşıya qoyulmuş məqsədlərə nail ola bilmələri haqqında məlumat verir.

Yekun qiymətləndirmə ilə tamamlanır.

Formativ qiymətləndirmənin təsviri incəsənət fənninin tədrisində rolunu təhlil etsək, şagirdlər mövzunu keçəndən sonra özünüinkışaf üçün müəllim onlara şərait yaratmalıdır. Müəllim V sinif şagirdlərinə “Azərbaycan tikmələrində kompozisiya” mövzunu keçəndən sonra şagirdlərə tikmələr haqqında biliklərini yoxlamaq və eskizlər işləmək üçün tapşırıqlar təqdim etməlidir. Təsviri incəsənət fənninin tədrisində formativ qiymətləndirmənin rolu aşağıdakılardır:

Təsviri incəsənət fənnində təqdim edilən mövzuya aid yazılı və şifahi sorğular;

təsviri incəsənət fənnində təqdim edilən mövzuya aid referatlar;

təsviri incəsənət fənnində təqdim edilən mövzuya aid yaradıcı rəsmlər;

təsviri incəsənət fənnində təqdim edilən mövzuya aid seçim azadlığı;

təsviri incəsənət fənnində təqdim edilən mövzuya aid şagirdin inkişafını izləmək.

Summativ qiymətləndirmənin təsviri incəsənət fənninin tədrisində rolunu təhlil etsək, daha çevik və fərqli olmalıdır. Müəllim sadəcə testlərlə kifayətlənməməli, müsbət motivasiya ilə zəngin şagird qiymətləndirməsi, yaradıcı xarakterli suallardan istifadə edə bilər.

İbtida siniflərdə təsviri incəsənət fənninin qiymətləndirməsini təhlil etsək, “portfolio” sisteminin tətbiqidir. Şagirdin özü və yaradıcı qabiliyyəti haqqında məlumatları bu sistemdən istifadə edilməklə qorunub saxlanıla bilər:

Təsviri incəsənətdə mövzulara aid esselər;

təsviri incəsənətdə yaradıcı rəsmlər;

müxtəlif texnikalarda rəsm işləri;

rəngli kağızlardan ibarət kompozisiyalar;

təsviri incəsənət fənninin tədrisinə şagirdlərin fikirləri.

Təsviri incəsənət fənninin tədrisində qiymətləndirmənin rolu şagirdlərin inkişafını izləməli və onlarda müsbət, inkişafetdiri olmalıdır. Qiymətləndirmə zamanı şagirdlərdən tərifə əsirgənməmək, uğursuzluqları uğura çevirmək lazımdır.

ƏDƏBİYYAT SİYAHISI:

- 1.Ümumtəhsil məktəblərinin təsviri incəsənət fənni üzrə metodik vəsaitlər. Bakı 2020.
- 2.Veysova Z “Fəal interaktiv təlim”. Müəllimlər üçün vəsait. s 31-37.